

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 199

van **BART DE WEVER**

datum: 18 juli 2023

---

aan **BENJAMIN DALLE**

VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

Voorleggen uittreksel strafregister - Uitzondering vrijwilligers jeugdsector

Het ontwerp van decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers, werd op 25 maart 2022 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het decreet verplicht organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen, om een controle van het uittreksel uit het strafregister uit te voeren. Die verplichting geldt in principe voor elke nieuwe medewerker met inbegrip van vrijwilligers.

Maar het decreet bepaalt dat de bevoegde minister het initiatief kan nemen om bepaalde sectoren of organisaties met een besluit van de Vlaamse Regering (BVR) uit te sluiten van die verplichting voor vrijwilligers (dus niet voor professionals). De minister maakte via een BVR gebruik van die uitzondering voor vrijwilligers in het jeugdwerk.

Nochtans ben ik van mening dat een controle van het uittreksel voor (al dan niet vrijwillige) jeugdwerkers wel degelijk een nuttig instrument is om minderjarigen te beschermen in een grootstedelijke context. Het is één van de meest eenvoudige instrumenten om bijvoorbeeld infiltratie door de georganiseerde misdaad, die helaas intensief rekruteert onder stedelijke jongeren, tegen te gaan. Ook tegen veroordeelde plegers van zedenfeiten biedt het een zekere bescherming. De logica van het controleren van het USR voor een breed scala aan medewerkers maar het daarbij expliciet uitsluiten van jeugdwerk ontgaat mij volledig.

Ik verwijs bijvoorbeeld naar het dossier van een bekende jeugdwerker bij een professionele Antwerpse jeugdwerkpartner die op 18 maart jongstleden betrokken was bij een steekpartij en zijn voorlopige hechtenis moest voortzetten onder elektronisch toezicht en andere strikte voorwaarden. In dat dossier is er sprake van mogelijke betrokkenheid bij de maffia. Het is slechts één voorbeeld van een grootstedelijke casuïstiek die aantoont dat geen enkele voorzichtigheid overbodig is.

Uiteraard beseft ik dat een blanco uittreksel uit het strafregister op zich geen sluitende garanties biedt. Maar de plicht om het uittreksel uit het strafregister voor te leggen biedt aan professionele jeugdwerkorganisaties wel de mogelijkheid om een eerste selectie door te voeren in het belang van de jongeren met wie ze werken, hun eigen professionele én vrijwillige medewerkers en de gemeenschap waarin ze functioneren. Het voor die verplichting uitsluiten van jeugdwerkers, zelfs vrijwilligers, is een bijzonder fout signaal dat lijnrecht ingaat tegen het streven naar een veilige omgeving voor kwetsbare minderjarigen in een stedelijke context.

Daarom wil ik de minister met aandrang vragen of hij die uitzondering voor vrijwilligers ongedaan zal maken? Zo niet, kan daarover een keuzemogelijkheid worden gelaten voor de lokale besturen?

ANTWOORD

op vraag nr. 199 van 18 juli 2023

van **BART DE WEVER**

Het Decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers, verplicht organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen, om een controle uit te voeren van het uittreksel uit het strafregister wanneer zij overgaan tot het aanstellen van een nieuwe medewerker. Deze verplichting geldt in principe voor elk type medewerker met inbegrip van vrijwilligers.

Artikel 4, 2de lid van dit decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering op voorstel van de functioneel bevoegde minister kan bepalen voor welke organisaties of sectoren deze controle niet van toepassing is op vrijwilligers en zij geen uittreksel uit het strafregister dienen voor te leggen, indien de beperking van het recht op privéleven ten aanzien van deze medewerkers of hun gelijkschakeling met professionele medewerkers niet berust op een redelijke verantwoording of niet evenredig is met de door de decreetgever nagestreefde doelstelling, met name de bescherming van minderjarigen.

Via het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 wordt deze uitzondering geconcretiseerd voor wat betreft organisaties binnen het jeugdwerk wanneer zij vrijwilligers aanstellen. Het opleggen van een verplichting om binnen deze organisaties steeds het uittreksel uit het strafregister van de betrokken vrijwilligers te controleren is immers niet redelijk te verantwoorden en disproportioneel in het licht van het recht op privéleven en/of het gelijkheidsbeginsel.

Voor een omstandige bespreking van de motivering verwijs ik graag naar mijn antwoord op de vraag om uitleg 168 (2022-2023) van mevrouw Adeline Blanquaert. Daarnaast verwijs ik aanvullend ook graag naar mijn antwoord op de vraag om uitleg 3071 (2022-2023) van de heer Jeremie Vaneekhout over administratieve hinderpalen voor jeugdwerk-vrijwilligers.

Sinds mijn aantreden als minister van Jeugd hecht ik veel belang aan de versteviging van een kwaliteitsvol preventief, reactief en curatief integriteitsbeleid binnen het jeugdwerk waar ieder kind of jongere zich veilig voelt en zichzelf kan zijn. Dit doe ik in nauw overleg met de jeugdsector én experts.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Zorgen voor een regelgevende verankering van de verplichting tot het voeren van een kwaliteitsvol preventief, reactief en curatief integriteitsbeleid ten aanzien van o.m. deelnemers en vrijwilligers en het organiseren van een 'aanspreekpunt. integriteit'.
- Toevoegen van integriteit als competentie aan het competentieprofiel van animatoren bij kadervorming.
- Ontsluiten van informatie, regelgeving en nuttige linken over het integriteitsbeleid in de jeugdsector op de website van het departement Cultuur, Jeugd en Media;
- Prioriteit 1 'Welbevinden' van het Vlaams Jeugd en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024 en de hieraan gekoppelde acties:
  - o Uitwerking door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK) van een kindreflex binnen het jeugdwerk voor het omgaan met verontrusting, ontsloten via www.kimiwa.be;

- o Verspreiden van pakketten en vormen (n)ietsmismee van Pimento met een specifieke focus op grenzen bespreekbaar maken en vermijden van seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- o Bijkomende trajecten voor de bescherming van fysieke, psychische en seksuele integriteit van kinderen en jongeren waarbij ingezet wordt op:
  - ♣ het kenbaar maken van het integriteitsbeleid, bijvoorbeeld wie de aanspreekpunten integriteitsbeleid zijn (de zgn. API's);
  - ♣ het actualiseren van de doorvertaling op maat van kinderen, jongeren en ouders;
  - ♣ het breder verspreiden van tools, methodieken, ondersteuning en trajectbegeleiding door gespecialiseerde organisaties.

Dit kan inspirerend zijn voor het lokale niveau. Afspraken over het voeren van een integriteitsbeleid, die in dialoog gemaakt worden tussen het lokaal bestuur en de lokale jeugdverenigingen geven sterker het signaal dat het jeugdwerk voor iedereen een veilige omgeving biedt, waar grensoverschrijdend gedrag niet wordt getolereerd maar ook waar jonge vrijwilligers zich kunnen engageren.

Als een lokaal bestuur zou beslissen om het uittreksel zelf te controleren, dan kan dat inderdaad alleen voor de vrijwilligers uit organisaties waarvan de hoofdactiviteit geen betrekking heeft op het jeugdwerk.

Ik wijs er ook op dat een lokaal bestuur niet kan afwijken van de algemene privacyregels waarop het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, een wettelijke uitzondering voorziet, die op haar beurt beperkt wordt door het uitvoeringsbesluit.